



BILTEN RG35

Bilten Radne grupe NKEU za Poglavlje 35
Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji

NACIONALNI KONVENT

Nacionalni konvent o Evropskoj uniji predstavlja stalno telo u okviru kojeg se vodi tematski strukturirana debata predstavnika državne administracije, političkih partija, nevladinih organizacija, stručnjaka, privrede, sindikata i profesionalnih organizacija, o pristupanju Srbije Evropskoj uniji.

RADNA GRUPA 35

Cilj Radne grupe NKEU za pregovaračko poglavlje 35: Ostala pitanja - Kosovo jeste da pomogne proces normalizacije odnosa i unapredi život građana Srbije i Kosova kroz zastupanje predloga praktičnih politika, konkretnih rešenja za implementaciju Briselskog sporazuma i kroz promociju vrednosti Evropske unije.

Radna grupa je otvorena za sve organizacije civilnog društva, profesionalna i akademska udruženja i pojedince-eksperte koji se bave ovom temom.

OBRAZOVANJE U PROCESU NORMALIZACIJE ODNOSA BEOGRADA I PRIŠTINE



Verka Jovanović, NVO Lanac¹
e-mail: verkajovanovic@gmail.com

Istraživanje „Obrazovanje u procesu normalizacije odnosa Beograda i Prištine“ sprovedeno u okviru projekta „Nacionalni konvent o Evropskoj uniji 2018/19“, a koje smo predstavili aprila tekuće godine, pokazalo je da je neadekvatna primena Sporazuma o međusobnom priznavanju diploma između Beograda i Prištine samo jedna u nizu stvari koje koče normalizaciju odnosa između srpskog i albanskog naroda koji živi na Kosovu i u Srbiji.

Na Kosovu je sva energija za priznavanje diploma usmerena na one izdate od strane Prištinskog Univerziteta sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici (UPKM), što je bio jedan od gorućih problema za Srbe koji žive na Kosovu, prvenstveno na jugu, a čije diplome izdate sa jedinog univerziteta na srpskom jeziku na Kosovu nisu bile priznate

od strane kosovskih institucija. Ovaj problem je na Kosovu privremeno rešen, uspostavljanjem privremenog mehanizma za priznavanje diploma koji je diplomcima fakulteta na UPKM omogućio da podnesu pojedinačne zahteve da im se diploma verifikuje za potrebe prijavljivanja za posao u kosovskim institucijama. Međutim, ovaj privremeni mehanizam nailazi na niz poteškoća u primeni i ne obuhvata univerzitete iz centralne Srbije, te su, samim tim, diplomci sa tih univerziteta isključeni iz ovog procesa, čak i ako je njihovo prebivalište na Kosovu.

S druge strane, u Srbiji je, na izgled, priznavanje diploma sa Kosova poistovećeno sa priznavanjem diploma sa svih stranih univerziteta, barem što se tiče zakonske regulative. Postoje uredbe i pravilnici koji detaljno uređuju proces priznavanja diploma stranih ustanova, uključujući i one sa Kosova koje ne rade po sistemu Srbije. Za priznavanje diploma u

¹ LANAC je nevladina, neprofitna organizacija osnovana krajem 2018. godine, sa ciljem unapređenja ljudskih i manjinskih prava i održivog razvoja. Organizacija okuplja aktiviste sa dokazanim iskustvom u ovim poljima rada sa ciljem da pruže doprinos rešavanju gorućih društvenih pitanja putem istraživanja, medijskih sadržaja i drugih vidova društvenog aktivizma.

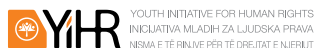
svrhu zapošljavanja u Srbiji je zadužen Nacionalni centar za priznavanje stranih visokoškolskih isprava (ENIC/NARIC centar) pri Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, a za priznavanje u svrhu nastavka školovanja zaduženi su univerziteti.

Putem zahteva za informacije od javnog značaja obratila sam se ENIC/NARIC centru i univerzitetima u Nišu, Beogradu i Novom Sadu i zatražila dostavljanje podataka o broju primljenih, odbijenih i odobrenih zahteva za priznavanje diploma sa Kosova. Dobila sam odgovore od univerziteta u Beogradu i Novom Sadu. Univerzitet u Beogradu je imao svega dva zahteva, koja su, potom, povučena. U Novom Sadu, kako kažu na univerzitetu, nije postojao ni jedan zahtev. ENIC/NARIC centar i Univerzitet u Nišu do danas nisu odgovorili na pitanja o broju primljenih, odbijenih i odobrenih zahteva za priznavanje diploma sa Kosova.

Bez potpunih statističkih podataka, slon i dalje stoji u našoj sobi, a mi smo prinuđeni da se pravimo da ga ne vidimo. Drugim rečima, sve ukazuje na to da se sporazum o međusobnom priznavanju diploma u Srbiji ne primenjuje, ali nemamo statističke podatke da to i dokažemo, pre svega, podatke koje poseduje ENIC/NARIC centar koji je zadužen za priznavanje diplome u svrhu zapošljavanja. Cilj nas, autora istraživanja, nije bio prikrivanje činjenice da nemamo ove podatke. Ciljali smo upravo suprotno – da stavimo do znanja da, pored dvomesečnog truda da dobijemo te podatke, nismo uspeli. Sledstveno tome, ciljali smo da ukažemo na netransparentnost rada pojedinih javnih institucija, poput ENIC/NARIC centra, kojima smo zatražili pristup značajnim podacima za javnost u Republici Srbiji. Na te podatke svaki građanin ove zemlje ima pravo. Oni bi trebalo da budu javno dostupni, čak i da ih niko posebno ne zahteva.

U nedostatku statistike, mi smo sliku o tome kako teče ovaj proces stekli putem razgovora obavljenim sa Albancima koji žive na jugu Srbije, a diplomirali su na Kosovu. Iz razgovora sa ovim građanima juga Srbije, među kojima su i predstavnici civilnog sektora i jedan politički predstavnik zajednice, postalo je jasno da su jedan od njihovih najvećih problema uskraćene mogućnosti zapošljavanja u javnim institucijama u Srbiji zbog nepriznate diplome stečene na Kosovu. Došli smo do saznanja da se čeka i po dve godine na odgovor od ENIC/NARIC centra na zahtev za priznavanje diplome, a da ni nakon tog vremena odgovor ne bude pozitivan. Građani albanske nacionalnosti sa juga kažu da više ni ne pokušavaju da nostrifikuju svoje diplome, jer „znaju“ da je ovaj proces „blokiran“ (Agon Islami, Lugina Lajm). Njihove mogućnosti pri zaposlenju su ograničene na poslove koji zahtevaju samo srednje i osnovno obrazovanje, pod uslovom da su ga stekli u Srbiji; rad u privatnom ili civilnom sektoru, gde nije nužno neophodna nostrifikovana diploma; i iseljavanje u potrazi za priznanjem kvalifikacija.

Kancelarija za Kosovo i Metohiju je 2015. godine istakla da diplome univerziteta sa Kosova u Srbiji prolaze kroz istu proceduru „kao i diplome izdate od strane, npr. Univerziteta u Beču, Oksfordu, Harvardu“. Možda je to istina. Ali, isto tako možda i ova izjava nema pozitivnu konotaciju, iako na prvi pogled tako izgleda. Možda se ona ne odnosi na nepostojanje problema, već na to da i diplome sa Oksforda i Harvarda zapravo imaju iste probleme. Međutim, s tim u vezi treba istaći da je potreba pojedinaca koji su imali priliku da studiraju na Harvardu i Oksfordu za nostrifikacijom diplome u Srbiji (s obzirom na široko i direktno priznanje te diplome u svetu) daleko manja od potrebe diplomaca sa kosovskih fakulteta koji žive na nerazvijenom jugu Srbije. Oni ne žele da im diploma u Srbiji bude tretirana kao ona sa Harvarda, već samo da bude priznata.



“Mirëdita, dobar dan!” 2019

Festival “Mirëdita, dobar dan!”, jedinstveni događaj koji od 2014. godine beogradskoj publici predstavlja kosovsku kulturnu i društvenu scenu, ove godine biće održan od 29. maja do 1. juna.

Uz predstavljanje umetnika i izvođača, predstavnika moderne kosovske kulturne scene, cilj festivala je da se susretima srpskih i kosovskih društvenih i kulturnih zajednica iniciraju promene i stvori tradicija saradnje, kojom će biti dat doprinos trajnoj normalizaciji odnosa između Beograda i Prištine.

“Mirëdita, dobar dan!” festival se ove godine održava u specifičnom trenutku, kada su odnosi Beograda i Prištine na najnižoj tački od početka briselskih pregovora. Kriza u političkom dijalogu se vrlo jasno i direktno odražava na svakodnevni život građana Srbije i Kosova, i dodatno obeshrabruje retke primere saradnje između dva društva, ne samo u kulturi, već i u privredi, sportu, obrazovanju i svim drugim oblastima. Festival jasno poručuje srpskoj i kosovskoj javnosti, ali i političkim elitama, da se barijere i prepreke moraju uklanjati, a ne stvarati nove.

Detalji o lokacijama događaja i satnici dostupni su na [sajtu festivala](#), a ulaz na sve događaje je i ove godine besplatan.

Festival realizuju Inicijativa mladih za ljudska prava i Građanske inicijative iz Beograda i Integra iz Prištine.

Okrugli sto o budućnosti srpsko-albanskih odnosa

NVO Aktiv organizuje okrugli sto o budućnosti srpsko-albanskih odnosa koji će se održati 30. maja 2019. godine od 11:00 do 14:00 časova u Centru građanske energije u Severnoj Mitrovici.

Diskusija će se fokusirati na normalizaciju odnosa između Prištine i Beograda, šta se može učiniti kako bi se taj proces nastavio, kako poboljšati saradnju između različitih zajednica na Kosovu kao i pozabaviti se pitanjima potencijalnih aktivnosti koje bi mogle da se preduzmu u službi izgradnje poverenja i imati pozitivan uticaj na svakodnevni život kako Srba tako i Albanaca.

Takođe, diskusija će takođe nastojati da podstakne učesnike da zajednički izrade preporuke koje će biti uzete u obzir u budućim istraživanjima i formulisanju konkretnih predloga politika.





U Biltenu Radne grupe NKEU za Poglavlje 35 se iznose stavovi o pregovorima između Beograda i Prištine, prednostima i posledicama ponuđenih rešenja na stanje demokratije i društva u Srbiji, položaj i zaštitu etničkih zajednica na Kosovu, regionalnu stabilnost i pomirenje, Evropske integracije Srbije i druge važne teme od interesa za razvoj našeg društva. U biltenu se objavljuju tekstovi i stavovi članica Radne grupe, ali se daje mogućnost i drugim društvenim i političkim akterima da iznesu svoje stavove po pitanjima od značaja za Poglavlje 35. Bilten izlazi više puta mesečno, distribuira se putem elektronske pošte, i može da se preuzme sa internet stranice Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji, kao i sa stranice Instituta za teritorijalni ekonomski razvoj (InTER) koji koordinira radom Radne grupe za Poglavlje 35 i uređuje sadržaj biltena.

BILTEN RADNE GRUPE NACIONALNOG KONVENTA O EVROPSKOJ UNIJI ZA POGLAVLJE 35

Broj 23 (maj 2019.)

poglavlje35@regionalnirazvoj.org

www.eukonvent.org

www.regionalnirazvoj.org

Mišljenja i stavovi izraženi u ovom Biltenu predstavljaju stavove autora i ne odražavaju neophodno zvanične stavove Fondacije za otvoreno društvo, Srbija, Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji, ni InTER-a.



FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA

